

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

خودت پژوهش کن

نویسنده: خاطره بهی
ویراستار علمی و ادبی: بهروز رضایی کهریز
تصویرگر: نسیم بهاری

سرشناسه: بهی، خاطره، ۱۳۶۵-
عنوان و نام پدیدآور: خودت پژوهش کن/ نویسنده خاطره بهی؛ تصویرگر نسیم بهاری.
مشخصات نشر: تهران: نشر طلایی، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری: ۱۰۴ ص: مصور.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۰۹-۳۲-۴
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: کتابنامه ص. ۱۰۴.
موضوع: تحقیق -- روششناسی -- به زبان ساده
موضوع: Research -- Methodology -- Popular works
رده بندی کنگره: Q۱۸۰/۵۵
رده بندی دیویی: ۰۰۱/۴۲
شماره کتابشناسی ملی: ۵۹۴۷۸۱۰

نشر طلایی

خودت پژوهش کن

نویسنده: خاطره بهی

ویراستار علمی و ادبی: بهروز رضایی کهریز

تصویرگر: نسیم بهاری

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

چاپ اول: ۱۳۹۸

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۰۹-۳۲-۴

لیتوگرافی، چاپ، صحافی: شرکت واژه پرداز اندیشه

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۸۳۰۶۶ نمابر: ۰۲۱-۶۶۴۱۵۲۳۳-۰۲۱ تلفن همراه: ۰۹۱۲۶۰۱۶۴۱۹

www.talaei.ir

nashre.talae@gmail.com

همه حقوق چاپ و نشر کتاب «خودت پژوهش کن»

برای نشر طلایی محفوظ است. هرگونه بهره برداری از این اثر به اجازه کتبی ناشر نیاز دارد.

فهرست

۵ ..... مقدمه

۷ ..... فصل اول: مقدمات پژوهش

۸ ..... فایده‌های پژوهش

۱۰ ..... ویژگی‌های پژوهشگر موفق

۱۲ ..... انواع پژوهش

۱۴ ..... روش‌های پژوهش

۱۶ ..... مراحل پژوهش علمی

۱۷ ..... پژوهش گروهی

۱۸ ..... فصل دوم: انتخاب موضوع

۲۰ ..... بارش فکری

۲۲ ..... شبکه ایده‌ها

۲۴ ..... نوشتار آزاد

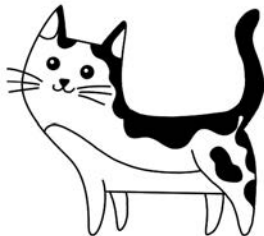
۲۶ ..... روش‌های محدود کردن موضوع

۳۰ ..... فصل سوم: سه گام اصلی پژوهش

۳۱ ..... گام اول؛ هدف

۳۲ ..... گام دوم؛ پرسش

۳۵ ..... گام سوم؛ فرضیه

۴۱ ..... فصل چهارم: گردآوری اطلاعات

۴۱ ..... روش‌های گردآوری اطلاعات

۴۲ ..... روش کتابخانه‌ای

۴۸ ..... روش مشاهده

۵۰	..... روش مصاحبه
۵۲	..... روش پرسش‌نامه
۵۴	..... روش آزمایش

۵۸ ..... فصل پنجم: گزارش پژوهش

۶۰	..... مرتب کردن یادداشت‌ها
۶۴	..... نوشتن متن اصلی
۶۶	..... نوشتن نتیجه‌گیری
۶۸	..... نوشتن مقدمه
۷۰	..... نوشتن منابع
۷۲	..... انتخاب عنوان پژوهش
۷۴	..... ویرایش گزارش پژوهش

۷۶ ..... فصل ششم: ارائه پژوهش

۷۷	..... ارائه به شکل مقاله
۷۸	..... ارائه به شکل سخنرانی
۸۰	..... ساختن اسلاید برای سخنرانی
۸۲	..... ارائه به شکل تابلوی نمایش (پوستر)

۸۳ ..... فصل هفتم: پیوست‌ها

۸۴	..... پیوست ۱: مطالعه انواع فرهنگ‌نامه‌ها و ...
۹۰	..... پیوست ۲: پیشنهادهایی برای پژوهش
۹۵	..... پیوست ۳: مهارت‌های یک پژوهشگر
۹۸	..... پیوست ۴: مسابقات و جشنواره‌های پژوهشی
۱۰۰	..... پیوست ۵: انواع جدول و نمودار

۱۰۲ ..... منابع و ماخذ

مقدمه

☆ چرا پرندگان مهاجرت می کنند؟

☆ آب چگونه تصفیه می شود؟

☆ چه کسی واکسن را اختراع کرد؟

☆ چرا نان کپک می زند؟

☆ کولرها چگونه کار می کنند؟

● مطمئنم سؤال های زیادی مانند این ها در ذهن داری! هرچه به محیط اطراف خود بیشتر دقت کنی، سؤال هایت هم بیشتر و بیشتر می شود!

● یک پژوهش علمی زمانی آغاز می شود که به دنبال راهی برای رسیدن به پاسخ سؤال هایت باشی.

● با روش های مختلفی می توانی اطلاعات را جمع آوری و آن ها را بررسی کنی. هنگامی که مراحل یک پژوهش علمی را طی کردی، به یک پژوهشگر تبدیل می شوی!

● در این کتاب از سیر تا پیاز این مراحل را یاد می گیری و با مهارت های یک پژوهشگر موفق آشنا می شوی.

● تمرین های کتاب را قدم به قدم انجام بده تا بتوانی خودت پژوهش کنی.

فصل ۱

مقدمات پژوهش

پژوهش چیست؟

پژوهش یعنی یک جست‌وجوی هدفدار؛ هر پژوهش ممکن است به دنبال یک یا چندتا از این هدف‌ها باشد:

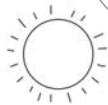
☆ فهمیدن یک مسئله

☆ پاسخ دادن به یک سؤال

☆ کشف کردن یک واقعیت

☆ توصیف یا پیش‌بینی یک پدیده

چرا بعضی روزها
ماه هم در آسمان
هست؟!

سیما، وسط یک روز، ناگهان توی آسمان پدیده عجیبی دید. ماه آن بالا، توی آسمان بود. با خودش گفت: مگر ممکن است ماه و خورشید با هم توی آسمان باشند؟

روز بعد او به کتابخانه مدرسه رفت. دنبال کتاب‌هایی گشت که حدس می‌زد پاسخ سؤالش را در آن‌ها پیدا می‌کند. با این کار، سیما، یک پژوهش کوچک انجام داد.

پژوهش‌ها گاهی خیلی ساده و گاهی کمی پیچیده‌اند. از اسم پژوهش نترس!

کمی فکر کن ببین تو چه سؤالی در ذهن داری که بخوای درباره‌اش پژوهش کنی!

فایده‌های پژوهش

سفارش حکیم فردوسی

چرا دل نه اندر پژوهش کنی؟

همی جان من در نکوهش کنی

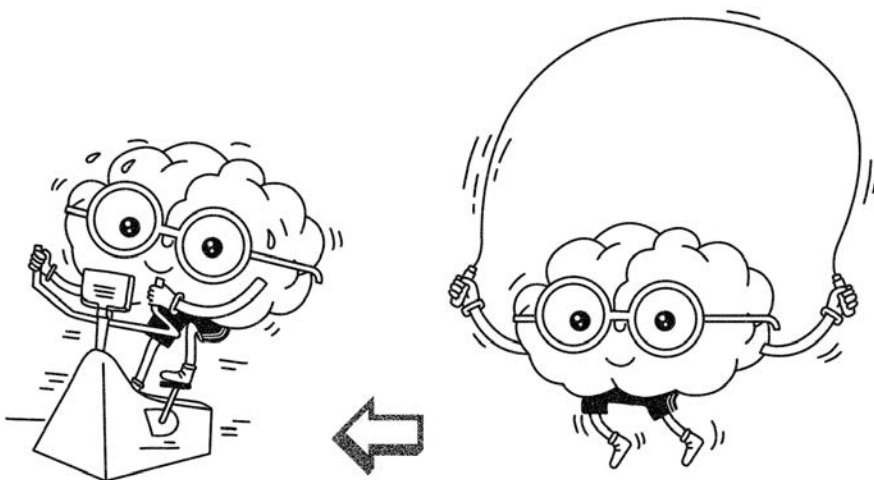
شاهنامه فردوسی

اندرز رستم به اسفندیار

با پژوهش می‌توانی:

- ☆ پاسخ پرسش‌هایت را پیدا کنی؛
- ☆ برای مشکلات راه‌حلهایی مناسب بیابی؛
- ☆ دربارهٔ موضوع‌های دلخواهت، دانش و اطلاعات به دست آوری.

همچنین با پژوهش می‌توانی تجربه‌های زیادی در زمینه‌های گوناگون کسب کنی، با افراد متخصص و آگاه آشنا شوی و از آن‌ها چیزهای زیادی یادگیری.

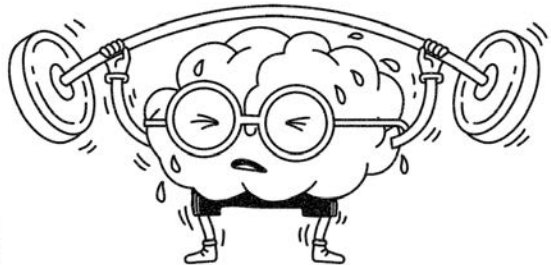
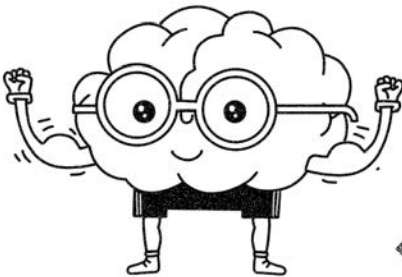
علاوه بر اینها

پژوهش ممکن است چیزهای دیگری را هم برایت به ارمغان بیاورد:

- ☆ آشنایی با برنامه‌ریزی و کار کردن با برنامه
- ☆ مهارت استفاده از ابزارها
- ☆ آشنایی با نرم‌افزارهای گوناگون
- ☆ آشنایی با روش کار گروهی و تقسیم کارها
- ☆ مهارت خوب صحبت کردن در جمع
- ☆ افزایش اعتماد به نفس و آمادگی برای پژوهش‌های بیشتر
- ☆ تقویت روحیه کنجکاوی و پژوهشگری

پژوهش کمک می‌کند جهان را بهتر بشناسی و
زندگی بهتری داشته باشی.

ویژگی‌های پژوهشگر موفق

یک پژوهشگر، حتماً در همهٔ زمینه‌ها دانش و آگاهی ندارد. او می‌کوشد، با روش‌های مختلف، مانند پرسیدن، مطالعه یا آزمایش، دربارهٔ چیزهایی که نمی‌داند، آگاهی‌هایی به دست آورد.

یک پژوهشگر موفق، روش پژوهش علمی را می‌شناسد و طبق این روش کار می‌کند.

اما پژوهشگر موفق، از این ویژگی‌های عمومی هم برخوردار است:

۱ پیشتکار و اراده دارد

از شکست‌ها و سختی‌ها دل‌سرد نمی‌شود و بدون خستگی هدفش را دنبال می‌کند.

۲ گنج‌گاو است

نسبت به اتفاق‌های اطراف خود حساس است و جلوی هر پدیده، یک علامت سؤال می‌گذارد!

۳ دقیق و نکته‌سنج است

همهٔ جزئیات را با دقت مشاهده و بررسی می‌کند و از آن‌ها در جای خود بهره می‌برد.

